ایران‌گردی

کشف عجایب شگفت‌انگیز در جنوبی‌ترین روستای ایران

غاری که چشم دریاست

الیکا معدنی | جنوب ایران و خلیج‌فارس برای هر گردشگری می‌تواند جذاب باشد؛ دریای آبی، سواحل دیدنی و مناطق آزاد برای علاقه‌مندان به خرید و فرهنگ بومی و خاص مردم جنوب. در این میان بوشهر را می‌توان یکی از دیدنی‌ترین استان‌های جنوبی کشور دانست. فرقی ندارد سبک سفرتان چگونه باشد. در بوشهر برای همه گردشگران جاذبه‌های دیدنی پیدا می‌شود.

بافت روستا

ساحل بنود در واقع ساحل و غاری است که در فاصله بسیار کمی از روستای بنود قرار گرفته است. این روستا که در فاصله ۳۵ کیلومتری از عسلویه و ۶ کیلومتری از شهرستان چاه‌مبارک است، با جمعیت ۸۰۰ نفری از جمله شرقی‌ترین روستاهای استان بوشهر است. شغل بیشتر ساکنان بنود ماهی‌گیری است و احتمالاً اگر سراغ ساحل بروید، می‌توانید تصویر زیبایی از قایق سواری صیادان روی آب را ببینید.

برای بنود و غارش افراد محلی نام‌های زیادی گذاشته‌اند؛ برخی به آن «چشم دریا» می‌گویند. خانه‌های محلی روستای بنود از برگ و چوب نخل ساخته شده‌اند. بیشتر مردم این روستا از خانواده همان صیادانی هستند که نخستین بار چشم دریا را دیدند. هر چند دیدن خلیج از چنین زاویه‌ای به خودی خود تجربه خاصی است؛ اما شنیدن داستان‌هایی مانند همین چشم دریا هم که سینه به سینه چرخیده و امروز جزئی از فرهنگ بومی شده، خالی از لطف نیست. پیشنهاد ما به شما این است که در کنار همه برنامه‌های تفریحی و طبیعت‌گردی خود، حتماً شناخت فرهنگ بومی هر منطقه را هم قرار دهید.

غار بنود

ساحل بنود یکی از بکرترین و جذاب‌ترین ساحل‌های استان بوشهر است و آنچه موجب تمایز این ساحل با دیگر سواحل می‌شود، وجود یک غار ساحلی در آن است. غار ساحلی بنود از دو قسمت تشکیل شده؛ بخش ابتدایی آن دهانه نسبتاً کوچکی دارد؛ اما پس از ورود، شما دهانه بزرگ‌تری را می‌بینید که از آب پر شده و میزان آب داخل غار به اندازه‌ای است که حتی برای آبتنی هم مناسب است؛ اما دیدنی‌ترین قسمت به زمانی مربوط می‌شود که شما از داخل غار به ورود امواج و نور خورشید در آن نگاه می‌کنید. دهانه غار ساحلی بنود یک مکان عالی برای عکاسی به شمار می‌آید.

تجربه‌ای ناب

در کشور ما غارهای بسیاری وجود دارد؛ از جمله غارهای آبی یا غارهای نمکی؛ اما دیدن یک غار دریایی و ساحلی از آن دست تجربه‌های نابی است که همیشه رخ نمی‌دهد. غارهای ساحلی یا دریایی در اصل به وسیله امواج و فرسایش صخره‌های ساحلی شکل می‌گیرند و یکی از نشانه‌های خطوط ساحلی قدیمی هستند.

لاکپشت‌های پوزه عقابی

یکی از سواحلی که لاکپشت‌های کمیاب پوزه عقابی آن را برای تخم‌ریزی انتخاب می‌کنند، ساحل بنود است. اغلب افراد بندر مقام را به عنوان زیستگاه لاکپشت پوزه عقابی می‌شناسند در حالی که در بسیاری از سواحل خلیج‌فارس از جمله بنود ممکن است این لاکپشت‌ها ساکن باشند؛ اما به دلیل اینکه آن‌ها به شدت در معرض انقراض قرار دارند، برای حفظشان باید تلاش ویژه‌ای صورت بگیرد. این لاکپشت‌ها، خزنده‌هایی همه‌چیزخوار هستند که حدود ۴۰ تا ۵۰ سال عمر می‌کنند و بیشتر عمرشان را در آب‌های اقیانوس می‌گذرانند.

موقعیت جغرافیایی

برای رفتن به این ساحل و غار بنود، ساده‌ترین مسیر از طریق شهر عسلویه است. روستای بنود در ۳۵ کیلومتری عسلویه قرار دارد. اگر با خودرو قصد رفتن به این محل را دارید، بد نیست بدانید هر چند تقریباً تمام مسیر تا روستای بنود آسفالت است؛ اما شما در نهایت برای رسیدن به ساحل باید نزدیک به ۵ کیلومتر را در خاکی طی کنید.

نبود سیاست‌های بومی‌سازی، مانع رشد تاب‌آوری در اقتصادهای محلی در بوشهر شده است

«اقتصاد محلی» قربانی سیاست‌گذاران غیرمحلی

بابک رحیمیان | برای توصیف مشکلات و دلایل عقب‌ماندگی بوشهر و به ویژه اقتصاد روستایی و محلی می‌توان به سخنان رئیس‌جمهور شهید آیت‌الله رئیسی در مهر ماه سال ۱۴۰۰ بسنده کرد که در جمع خبرنگاران، سخن گفتن از بیکاری و آسیب‌های اجتماعی را در استانی که قطب کشاورزی، شیلات، نخیلات و صنعت نفت، گاز و پتروشیمی است، «غیر قابل تحمل» خواند.

وی در گفت‌وگوی تلویزیونی خود با مردم بوشهر راهکار رونق تولید، اشتغال و حل معضل بیکاری در این استان را فعال شدن اقتصاد دریا دانسته و فعال شدن اقتصاد دریامحوری، شیلات و توسعه نخیلات در این استان را از برنامه‌هایی عنوان کرده بود که دولت سیزدهم در راستای آن گام برمی‌دارد.

اگرچه رئیس‌جمهور شهید در این سفر وعده داده بود چهره محرومیت را در طول دولت سیزدهم می‌زداید؛ اما شهادت وی این مأموریت را به تعویق انداخت و مسئولیت آن به دولت چهاردهم رسید.

توجه دولت چهاردهم به اقتصاد محلی

دادن خبر اختصاص اعتبار ۱۰۰ هزار میلیارد تومانی برای حمایت از اقتصاد پایدار روستایی توسط معاون رئیس‌جمهور در امور توسعه روستایی و مناطق محروم کشور در دولت چهاردهم با هدف محرومیت‌زدایی، تقویت تولید و ارتقای شاخص‌های توسعه در مناطق روستایی کشور اگرچه نویدبخش است؛ اما بنا بر اظهارات برخی کارشناسان در استانی همچون بوشهر چندان دلخوش‌کننده نیست.

سلمان پور کبگانی یکی از فعالان حوزه اقتصاد در گفت‌وگو با قدس اذعان می‌کند: در استان بوشهر صنایع نفت، گاز و پتروشیمی از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. از این رو سرمایه‌گذاری و معطوف شدن تمامی فعالیت‌ها در راستای این صنایع، بسیاری از صنایع کوچک و به ویژه اقتصاد محلی را زیر سایه خود محو و بی‌رنگ کرده است.

این کارشناس اقتصادی به ما می‌گوید: البته فعالیت‌های آبزی‌پروری مانند پرورش میگو نیز در این استان قابلیت بسزایی داشته و سرمایه‌گذاری‌های مهمی برای آن انجام شده؛ اما واقعیت این است که بسیاری از زیرساخت‌های مهم و اساسی مانند تجارت دریایی، گردشگری دریایی، تفریحات ساحلی، ساخت صنایع دریایی و دیگر فعالیت‌ها مانند صنایع دستی مغفول یا کوچک باقی مانده‌اند.

وی با اشاره به این موضوع که اقتصاد محلی یا روستامحور به معنای توسعه اقتصادی و اجتماعی مناطق کوچک محلی یا روستاها با استفاده از منابع و توانمندی‌های جوامع کوچک و محلی است، می‌افزاید: این نوع اقتصاد بر پایه کشاورزی، صنایع‌دستی، گردشگری روستایی و سایر فعالیت‌های محلی بنا شده و هدف از آن بهبود کیفیت زندگی و کاهش مهاجرت به شهرهاست.

کبگانی با اشاره به اقتصاد تاب‌آور محلی اذعان می‌کند: تاب‌آوری اقتصاد محلی یعنی جوامع کوچک قادر باشند در برابر شوک‌هایی مانند خشکسالی، سیل، زلزله، تحریم، رکود و مواردی از این دست مقاومت کنند و سریع بهبود یابند؛ اما مشاهده می‌کنید بسیاری از روستاییان در این استان تاب‌آوری چندانی در برابر این بلایا ندارند.

این فعال حوزه اقتصادی با بیان اینکه این سطح از تاب‌آوری در سایه عواملی مانند تنوع محصولات تولیدی، اتکا به منابع داخلی، مهاجرت نکردن نیروی کار و تمرکز بر توانمندی‌های بومی قابل دستیابی است، اظهار می‌کند: منابع انرژی، قابلیت‌های گردشگری، نیروی کار جوان و تحصیلکرده، محصولات بومی و برند، مانند فرش و یا سایر محصولات تولیدی نمونه‌هایی از ظرفیت بالقوه شکل‌دهی به این سطح از تاب‌آوری اقتصادی در سطح محلی است.

کبگانی ادامه می‌دهد: متأسفانه استان بوشهر با وجود برخورداری از مواهب الهی و صنایع بزرگ نفت و گاز و پتروشیمی اما سود چندانی برای نیروهای بومی نداشته و بسیاری از نیروهای جوان درصدد مهاجرت به سایر استان‌های برخوردار برای اشتغال هستند.

فرصت‌های محلی تا ملی

کبگانی با بیان اینکه فرصت بی‌شماری برای برندسازی و کمک به اشتغال محلی در این استان وجود دارد، به ما می‌گوید: ماهی و میگو به عنوان نماد اصلی سبد غذایی ساحل‌نشینان، در صورت فراوری و ایجاد برندهای محلی می‌تواند سهم مهمی در بازار ملی و حتی صادرات داشته باشد. تولید و بسته‌بندی بهداشتی ادویه‌ها و ترشی‌های محلی نیز از دیگر فرصت‌های ارزشمند در این حوزه است و یا ایجاد اقامتگاه‌های بوم‌گردی، برگزاری تورهای تجربه‌محور شامل صید و پخت غذاهای دریایی یا آموزش حصیربافی و همچنین عرضه سوغات در کنار این خدمات می‌تواند درآمدزایی قابل‌توجهی برای جامعه محلی داشته باشد.

وی می‌افزاید: راه‌اندازی فروشگاه‌های اینترنتی سوغات، استفاده از شبکه‌های اجتماعی برای بازاریابی و توسعه اپلیکیشن‌های معرفی صنایع دستی و غذاهای محلی، راهکارهای ترویج تولید محلی است.

جوامع محلی در حاشیه

دکتر مهتا بذرافکن، جامعه‌شناس و عضو بنیاد ملی نخبگان بوشهر نیز مقوله معیشت را نیازمند طراحی یک ساختار منسجم می‌داند و در این زمینه به ما می‌گوید: اتخاذ سیاست‌های منطبق با اقتصاد محلی و اقتصاد تاب‌آور محلی هم پاسخ به عدالت سرزمینی است، هم به اقتصاد مقاومتی عینیت می‌بخشد و هم از فشار بر اکوسیستم می‌کاهد.

وی یادآور می‌شود: این الگو قادر است وضعیت اقتصادی کشور را بهبود ببخشد؛ اما نباید فراموش کرد نیازمند یک اراده سیاسی فرابخشی است که از شعار عبور کند و با واگذاری واقعی اختیار و منابع به مردم محلی، آن‌ها را به بازیگران اصلی سرنوشت اقتصادی خود تبدیل کند.

بذرافکن با ذکر مثال در خصوص طرح‌هایی که در این استان برای تاب‌آوری محلی ایجاد شده، می‌گوید: در همه برنامه‌ها و اسناد بالادستی از برنامه‌های پنجم و ششم توسعه تا برنامه هفتم به برنامه‌ریزی برای رونق معیشت ساحل‌نشینان و اقتصاد دریامحور اشاره شده، حتی رهبر معظم انقلاب نیز به این مهم تأکید فرموده‌اند؛ ولی مسئله این است که دولت‌ها تا چه حد، برای چه کسانی و چگونه این برنامه‌ها را اجرا می‌کنند؟

وی با اشاره به طرح‌هایی مانند ایجاد مزارع پرورش میگو در استانی همچون بوشهر اظهار می‌کند: به طور کلی اتفاقی که در سال‌های اخیر در حوزه اقتصاد دریامحور افتاده، فقط واگذاری بخش زیادی از سواحل به نام ایجاد اشتغال بوده؛ ولی این اشتغال هیچ تأثیری در جامعه محلی نداشته در حالی که مسئولان همواره آمار تعداد مزارع میگو را ارائه می‌کنند و نمی‌دانند این مزرعه‌ها چه آثار زیست‌محیطی مخربی برای روستاهای ساحلی؛ به‌ویژه روستای زیارت داشته و اقتصاد مردم روستا را به نابودی کشانده است.

این جامعه‌شناس عنوان می‌کند: درست است که هکتارها زمین ساحلی این استان به پرورش میگو اختصاص یافته؛ اما اینکه پرورش میگو و سود حاصل از صادرات آن چه تأثیری در توسعه استان و کاهش آمار بیکاری داشته، مهم است، نه اختصاص زمین‌های ساحلی به سرمایه‌گذاران غیربومی.

صنعت بدون حمایت، کاری از پیش نمی‌برد

دکتر بذرافکن با انتقاد از ایجاد این صنعت بدون پشتوانه و پیوست ادامه می‌دهد: صنعت پرورش میگو و ایجاد اشتغال برای ده‌ها هزار نفر در این استان در زمره آمار و عملکرد مسئولان جای گرفته؛ اما واقعیت این است که استان بوشهر فقط یک صنعت بسته‌بندی میگو آن هم به صورت فصلی دارد و حتی غذای میگو از دیگر کشورها وارد می‌شود.

وی در این راستا توضیح می‌دهد: این در حالی است که کشورهایی همچون ماداگاسکار که نفت ندارند، در حوزه اقتصاد دریامحور فعالیت‌های بسیار متنوعی دارند؛ از پرورش جلبک گرفته تا خیار دریایی که توسط مردم انجام می‌شود.

این پژوهشگر اجتماعی در آسیب‌شناسی ایجاد شغل بدون برنامه هماهنگ و منظم ادامه می‌دهد: در بوشهر تعاونی‌ها آن گونه که باید شکل نگرفته و سهم بانوان در اشتغال دریایی کمتر از یک درصد است. ضمن آنکه ماهی‌گیری نیز همان ماهی‌گیری سنتی برای مصرف داخلی بوده و ماهی‌گیری صنعتی به صید ترال تبدیل شده که نه تنها سودی برای جامعه محلی ندارد؛ بلکه نابودی ذخایر دریایی را رقم زده و نمونه آن در بندر دیر مشهود است.

بذرافکن می‌گوید: بی‌شک ما مخالف اقتصاد دریامحور نیستیم؛ ولی این مهم باید با مشارکت مردم تحقق می‌یافت. باید مردم در این حوضچه‌های پرورش میگو سهام‌دار باشند. در واقع باید طوری برنامه‌ریزی می‌شد که سبد مشاغل دریامحور تنوع داشت. اکنون اگر حوضچه‌های میگو در تهدید یک بیماری یا آفت قرار بگیرند، همه حوضچه‌ها نابود خواهند شد و اقتصاد دریامحور آسیب خواهد دید؛ چراکه در سبد اقتصادی این حوزه فقط همین یک محصول موجود است. در حالی که ما می‌بینیم مثلاً در شرق آسیا در کشوری همچون ماداگاسکار با همکاری بانوان -که بسیار بیشتر می‌توانند در این حوزه کار کنند- تعاونی‌های مردمی شکل گرفته و با صادرات خیار دریایی اقتصاد محلی آن منطقه متحول شده است.

خبر

توزیع ۵ هزار میلیارد ریال عوارض آلایندگی در بوشهر

مدیر کل امور مالیاتی استان بوشهر گفت: در ۹ ماه نخست امسال ۵ هزار میلیارد ریال عوارض آلایندگی در این استان وصول و در چارچوب قانون با هدف جبران آثار زیست‌محیطی فعالیت واحدهای آلاینده، میان مدیریت‌های محلی توزیع شده است. احمد حسین‌پور افزود: عوارض آلایندگی بر اساس ماده ۲۷ قانون مالیات بر ارزش افزوده و با هدف جبران خسارت‌ها و آثار ناشی از آلودگی‌های زیست‌محیطی ناشی از فعالیت واحدهای صنعتی، تولیدی و خدماتی آلاینده وصول می‌شود. وی در تشریح چگونگی وصول و توزیع این عوارض تصریح کرد: پس از شناسایی واحدهای آلاینده توسط مراجع ذی‌صلاح از جمله سازمان حفاظت محیط‌زیست، عوارض مربوط از سوی نظام مالیاتی وصول می‌شود و سپس به صورت مستقیم در اختیار شهرداری‌ها، دهیاری‌ها و مدیریت‌های محلی مناطق متأثر از آلودگی قرار می‌گیرد تا در مسیر کاهش آلایندگی، بهبود زیرساخت‌های زیست‌محیطی و ارتقای کیفیت زندگی شهروندان هزینه شود.

مدیر کل امور مالیاتی استان بوشهر ادامه داد: عوارض آلایندگی نمونه‌ای روشن از کارکرد تنظیم‌گری مالیات است به‌گونه‌ای که ضمن ایجاد مسئولیت اجتماعی برای واحدهای آلاینده، منابع حاصل از آن در خدمت توسعه پایدار، حفاظت از محیط‌زیست و جبران آثار ناشی از آلودگی در همان مناطق قرار می‌گیرد.

حسین‌پور با تأکید بر شفافیت در فرایند وصول و توزیع این عوارض به ایرنا گفت: این اداره کل با همکاری دستگاه‌های اجرایی مرتبط تلاش می‌کند منابع حاصل از عوارض آلایندگی به صورت دقیق، عادلانه و هدفمند در اختیار مدیریت‌های محلی قرار گیرد و آثار آن به صورت ملموس در بهبود شرایط زیست‌محیطی استان نمایان شود.

جدول ۹۳۸۵

طراح: محمدرضا علی‌زاده zadehalireza@gmail.com

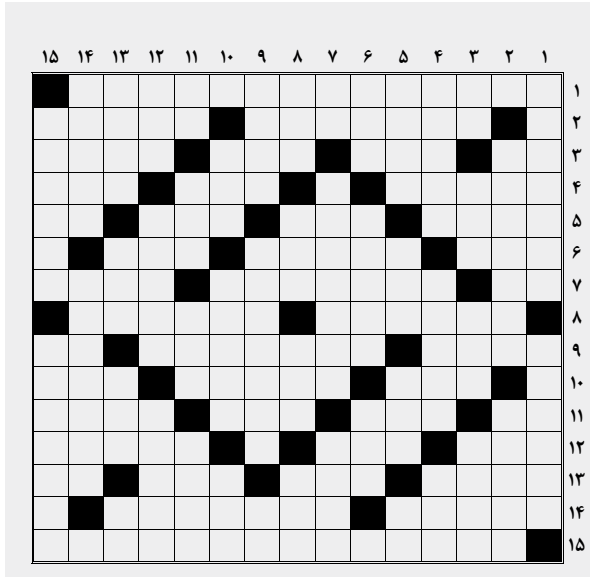

افقی

۱. از این فوتبالیست ایتالیایی به عنوان بزرگ‌ترین دروازه‌بان تاریخ فوتبال جهان یاد می‌کنند ۲. محله‌ای در منطقه ۳ تهران-مساوی ۳. تن‌پرور-ابزار کره‌گیری از ماست-مظهر استقامت-بندپای گزنده ۴. تک به تک-نوشیدنی لبنی ایرانی-شهری مرزی در عراق که در زمان جنگ تحمیلی مدتی در تصرف ایران بود ۵. گاز نادر تبلیغاتی-کم کردن-آهوی کوهی-دشنام ۶. بیماری مسری خطرناک دستگاه هاضمه-لباس‌فروشی-دریاچه‌ای در حمام ۷. پسوند شباهت-واحدی برای بیان توان خروجی موتورها و توان مصرفی موتورهای الکتریکی و ابزارها-دوستی ۸. آنچه کسی یا چیزی را به خاطر آورد-نام کوچک «کارایچ»، سرکرده جنایتکار صرب‌ها در جنگ بالکان ۹. کشور دراز-نامزد انتخاباتی-بیماری ۱۰. بخیه پزشکی-غایت-«سهم» معکوس ۱۱. شخص-تقویت امواج رادیویی-زیرک-ابزار نمایش زمان ۱۲. چرک لباس-هدررفته-پیشینه ۱۳. خواهر و برادر ناتنی-گستردنی صیاد-غذای تزریقی-تکرار حرف دوم ۱۴. سلول‌های بافت عصبی-نام پسرانه فرنگی ۱۵. اجرای آن برای مقابله با سند ۲۰۳۰ یونسکو در آموزش و پرورش انجام شد

عمودی

۱. طبیب هشتم-زهری که سقراط نوشید ۲. صبر-از توابع مثلثاتی ۳. چوب خوشبو-صدا-غربال-پیشرفته ۴. زبان باستانی مردم ایتالیا-کشاورز-جویبار ۵. بچه محل آبادانی-شاهزاده ترکی-واحدی برای شمارش قند-الفبای موسیقی ۶. روز عرب-طوفان-زعفران ۷. عنصر شیمیایی-غذاخوری عمومی-کرم خونخوار ۸. نیم‌صدای گنجشک-کامیون ارتشی-رودخانه-واحد مسافت دریایی ۹. قوم حضرت موسی(ع)-شاخه تحصیلی فنی دبیرستان-صفحه اینترنت ۱۰. قوم وحشی زردپوست اروپای قرن دوم میلادی-تقویت کردن-جمع سنت ۱۱. صفحه اینترنت-اغراق در توصیف چیزی-نوعی حشره‌کش که استفاده از آن به دلیل آثار مخربش برای طبیعت ممنوع شد-خانه بزرگ ۱۲. مقابل اصل-نخ بافتنی-شهری مذهبی در عراق ۱۳. باخبر-دستگاهی در موسیقی سنتی ایرانی-برگشتن-درنده ۱۴. فانوس دریایی-انجام این کار توسط راننده خودرو در بزرگراه‌ها ممنوع است ۱۵. پروردگاری-شهر انجیر
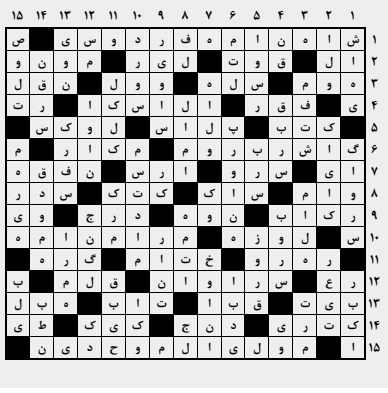
حل جدول شماره قبل